

عنوان مقاله:

تحلیل روان‌شناختی آیات قرآن به‌مثابه یکی از مولفه‌های مکتب ادبی (معاصر)

محل انتشار:

دوفصلنامه مطالعات اسلام و روانشناسی، دوره 15، شماره 28 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسندگان:

سید محمود طیب حسینی - دانشیار پژوهشگاه حوزه و دانشگاه (نویسنده مسئول)

محمد کاویانی - دانشیار پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

سید ابراهیم مرتضوی - پژوهشگر پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

خلاصه مقاله:

امین‌الخولی با تاثیرپذیری از محمدعبده و طه‌حسین «مکتب ادبی در تفسیر قرآن» را در مصر بنیاد نهاد. این مکتب بر مولفه‌هایی تکیه دارد که یکی از آنها «تفسیر روان‌شناختی» است که ملهم از ادبای متقدم چون جاحظ و مبتنی بر رابطه‌ای می‌باشد که میان تفسیر ادبی و روان‌شناسی وجود دارد. هدف این پژوهش عبارت از تعیین «گونه»، «کمیت» و «کیفیت» آن مولفه است. پژوهش حاضر با استفاده از تحلیل‌محتوا به این نتیجه رسید که: ۱. امروزه مولفه روان‌شناختی حاضر در تفسیر قرآن، بسیار گسترده‌تر از دیدگاه امین‌الخولی است؛ ۲. دیدگاه ایشان ناظر به گونه‌استخدامی دوران‌دیشانه تفسیر علمی است؛ ۳. تفسیر علمی (روان‌شناختی) در فضای علمی کنونی دارای هفت سطح است؛ ۴. دیدگاه امین‌الخولی ناظر به سطح اول است و به فضای نزول، تجزیه و ترکیب آیات روان‌شناختی اشاره دارد و به بقیه سطوح اشاره ای نمی‌کند؛ ۵. این سطح با توجه به شان نزول، زمینه پیوند میان علم‌النفوس و علم‌الاجتماع را در این مکتب هموار می‌سازد؛ ۶. این نظریه با وجود اینکه محدود به سطح اول از سطوح هفت‌گانه است، ولی امتیازهای تربیتی و آسیب‌های روشی خود را دارد.

کلمات کلیدی:

قرآن پژوهی، مکتب ادبی، امین‌الخولی، تحلیل روان‌شناختی، روان‌شناسی قرآنی، تفسیر روان‌شناختی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1280319>

